

Maciej Janowski (2019)

Z dziejów pojęć społeczno-politycznych w Polsce, XVIII-XX wiek

Data opublikowania: 05.08.2020

Poleca dr Iwona Dadej

Wydawnictwo IH PAN, Wydawnictwo Neriton

Miejsce wydania Warszawa

Ilość stron 467

Język Polski

ISBN: 978-83-66018-53-2

Historia, Judaistyka, Kulturoznawstwo, Sztuka i historia sztuki, Literaturoznawstwo

Polski

Książka, na którą składają się teksty siedemnastu badaczy z różnych dziedzin i ośrodków naukowych, jest przedsięwzięciem ambitnym i rzadkim w polskiej historiografii. Szczupłość krajowych wzorców skłaniała do uwzględnienia szerokich kontekstów zachodnioeuropejskich, a złożoność problematyki wymuszała interdyscyplinarne podejście i spojrzenie również z perspektywy językoznawczej. Tom jest zjawiskiem nowatorskim nie tylko pod względem tematyki, ale również metodologii badawczej.

SPIS TREŚCI

Wstęp (Maciej Janowski)

Część 1

Język i komunikacja

Marek Gensler, Słowa czy byty? Z historii sporu o status pojęć ogólnych

Marcin Jarząbek, Pojęcie „czystości” języka i „słowa zbyteczne” – przypadek polski XVIII-XX wieku

Piotr Kuligowski, Mechanizmy zmienności pojęć w dyskursie politycznym Wielkiej Emigracji

Mikołaj Getka-Kenig, Sztuki wizualne a język polityki – przypadek pojęcia Polski w okresie zaborów

Łukasz Sommer, Od kiedy polski jest „językiem”? Kilka uwag o języku jako pojęciu historycznym

Część 2

Idee

Maciej Górny, Federacja i terminy pokrewne w historii polskiej myśli politycznej od lat osiemdziesiątych XX wieku

Wiktor Marzec, Pojęcia na ulicach. Demokratyzacja i polityzacja pojęć w okresie rewolucji 1905 roku

Grzegorz Krzywiec, Czekaając na polskiego Mussoliniego. Pojęcia i konteksty „faszyzmu” we wczesnym dyskursie politycznym polskiej prawicy. Rekonesans (1922-1926)

Piotr Wciślik, Dysydencka krytyka społeczna w okresie transformacji: przypadek homo sovieticus

Część 3

Ludzie, klasy, narody

Joanna Nalewajko-Kulik, Żyd jaki jest, każdy widzi. Próba spojrzenia na pojęcie Żyda w długim wieku XIX i lista problemów (nadal otwarta)

Maciej Janowski, Same problemy: jak nakreślić ewolucję pojęcia narodu od oświecenia do 1939 roku?

Adam Kożuchowski, Demoniczna pani B. Zarys dziejów pojęcia burżuazji w Polsce na tle europejskim

Jurij Zazuliak, „Niewola chłopska” i „poddaństwo”: konceptualizacja nowożytnego poddaństwa i zależności chłopów galicyjskich we wczesnym okresie

rządów Habsburgów i jej polsko-litewskie implikacje

Mariusz Kulik, Wojsko, armia czy...? Odcienie znaczeń jednego pojęcia

Część 4

Miejsca

Kamil Śmiechowski, Czy uwarunkowania lokalne mają wpływ na język społeczno-polityczny? Na przykładzie pojęcia inteligencji w prasie łódzkiej

do połowy XX wieku

Aleksander Łupienko, Hasło „miasto” w dyskursach XIX wieku: kształtowanie materiału językowego

Roman Hołyk, Leksykon ideologiczny galicyjskich Ukraińców w XIX – na początku XX wieku: zasady metodologiczne i podstawowe kategorie 427

Spis ilustracji

Indeks osób